

POLITIKA ZAŠTITE PODATAKA O LIČNOSTI

Beograd, 2023.

Sadržaj

1. **Namena, obim i korisnici**
2. **Referentna dokumenta**
3. **Definicije termina**
4. **Osnovna načela obrade podataka o ličnosti**
 - 4.1. Zakonitost, poštenje i transparentnost
 - 4.2. Ograničenje namene
 - 4.3. Minimizacija podataka
 - 4.4. Tačnost
 - 4.5. Ograničen period čuvanja
 - 4.6. Integritet, poverljivost i raspoloživost
 - 4.7. Kontrolisana odgovornost (Accountability)
5. **Izgradnja sistema zaštite podataka u poslovnim aktivnostima Kompanije**
 - 5.1. Obaveštavanje fizičkog lica
 - 5.2. Izbor i pristanak fizičkog lica
 - 5.3. Skupljanje podataka
 - 5.4. Upotreba, zadržavanje i odlaganje podataka
 - 5.5. Otkrivanje podataka trećim stranama
 - 5.6. Prekogranični prenos podataka o ličnosti
 - 5.7. Prava pristupa fizičkog lica podacima
 - 5.8. Prenosivost podataka o ličnosti
 - 5.9. Pravo na zaborav (brisanje podataka)
 - 5.10. Odgovornost i nadoknada štete
6. **Smernice za poštenu obradu podataka o ličnosti**
 - 6.1. Obaveštenje o privatnosti za fizička lica
 - 6.2. Dobijanje pristanka
7. **Organizacija i odgovornosti**
8. **Smernice za uspostavljanje vodećeg nadzornog tela**
 - 8.1. Neophodnost uspostavljanja vodećeg nadzornog tela
 - 8.2. Glavno sedište Kompanije i vodeće nadzorno telo
 - 8.2.1. Glavno sedište rukovaoca podataka o ličnosti
 - 8.2.2. Glavno sedište obrađivača podataka o ličnosti
 - 8.2.3. Glavno sedište rukovaoca i obrađivača podataka kompanije koja nema sedište u EU
9. **Odgovor na incident povrede podataka o ličnosti**
10. **Provera i odgovornost**
11. **Konflikt zakona**
 - 11.1. Obaveza informisanja, obavezna pisana dokumenata, izbor zakona
12. **Menadžment održavanja zapisa politike**
13. **Validacija i menadžment dokumenta**
 - 13.1. Validaciju ove politike vrše vlasnik (staratelj) ove politike, Lice za zaštitu podataka o ličnosti (DPO) i Direktor koji mora kontrolisati i proveravati primenu politike o zaštiti privatnosti, a Lice za zaštitu podataka o ličnosti po potrebi i ažurirati dokument najmanje jedanput godišnje.
 - 13.2. Ova politika stupa na snagu danom potpisivanja: 01.12.2018. godine.

1. Namena, obim i korisnici

Udruženje „Institut za moderno obrazovanje“, Masarikova ulica br. 5/3, 11118 Vračar-Beograd, MB: 28215371, PIB: 109791781 (u nastavku **„Kompanija“**), namerava da se usaglasi sa primenljivim zakonima i regulativama Republike Srbije koje se odnose na zaštitu podataka o ličnostima. Ova politika ističe osnovne principe obrade ličnih podataka kupaca, dobavljača, poslovnih partnera, zaposlenih i drugih pojedinaca ili predstavnika zakona (u nastavku **„Klijenti“**) i ukazuje na odgovornosti Kompanije i zaposlenih u aktivnostima obrade podataka.

Ova politika se primenjuje na Kompaniju i njena povezana društva.

Korisnici ovog dokumenta su stalno ili privremeno zaposleni i svi podugovarači koji rade u ime Kompanije.

2. Referentna dokumenta

- EU GDPR 2016/679 (Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC)
- *Zakon o zaštiti podataka o ličnosti*
- *Zakon o informacionoj bezbednosti Republike Srbije*, „Sl. Glasnik RS“, br. 6/2016
- *Zakon o obligacioni odnosima Republike Srbije*, („Sl. list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, „Sl. list SRJ“, br. 31/93 i „Sl. list SCG“, br. 1/2003 - Ustavna povelja)
- Politika informacione bezbednosti (ISMS Policy) Kompanije.

3. Definicije termina

Definicije termina korišćene u ovom dokument su sadržane u Članu 4 *Zakona o zaštiti podataka o ličnosti* (u daljem tekstu; **Zakona**):

Podaci o ličnosti: Svaka informacija koja se odnosi na identifikaciju ili lične identifikacione informacije fizičkih lica (*lica na koje se podaci odnose*) koja mogu biti direktno ili indirektno identifikovana, posebno na osnovu nekog identifikatora kao što je ime, lični broj, podatak o lokaciji, ili jedan ili više faktora specifičnih za fizički, psihološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturološki ili društveni identitet fizičkog lica.

Osetljivi podaci o ličnosti: Podaci o ličnosti koji po svojoj prirodi, posebno osetljivosti za prava i slobode lica na koja se podaci odnose, zaslužuju specifične mere zaštite pošto kontekst (aktivnosti) obrade podataka može izazvati visok rizik za fundamentalna prava i slobode fizičkih lica. Ovi podaci uključuju rasnu ili etičku pripadnost, religijsko ili filozofsko uverenje, genetičke podatke, biometrijske podatke za jedinstvenu identifikaciju fizičkih lica.

Rukovalac podataka: Fizičko ili pravno lice, predstavnik javne vlasti, agencija ili drugo telo koje samo ili zajedno određuje namenu i sredstva obrade ličnih podataka.

Obradivač podataka: Fizičko ili pravno lice, predstavnik javne vlasti, agencija ili drugo telo koje obrađuje lične podatke u ime kontrolora.

Obrada: Svaka operacija ili skup operacija koje se izvršavaju nad ličnim podacima ili skupu ličnih podataka, manuelnim ili automatizovanim sredstvima, kao što su: *skupljanje, snimanje, organizacija, struktuiranje, pohranjivanje, adaptacija ili izmena, izvlačenje, konsultovanje, upotreba, otkrivanje prenosom, distribucija ili stavljanje na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombinovanje, restrikcija, brisanje ili uništavanje podataka*.

Anonimizacija (sinonim: **šifrovanje**) : Nepovratan proces naknadne identifikacije ličnih podataka tako da fizičko lice ne može biti identifikovano u razumnom vremenu, sa razumnim troškovima i tehnologijom bilo od strane rukovoca ili drugih lica za identifikaciju tog lica. Principi obrade ličnih podataka ne primenjuju se na anonimizovane podatke koji nisu više podaci o ličnosti lični.

Pseudonimizacija (sinonim: **kodiranje**): Obrada ličnih podataka na takav način da na dalje ne može biti povezan sa specifičnim fizičkim licem bez upotrebe dodatnih informacija. Takve dodatne informacije moraju da se drže odvojeno i da su zaštićene tehničkim i organizacionim merama koje osiguravaju da se podaci o ličnosti ne mogu pridružiti fizičkom licu. Pseudonimizacija smanjuje, ali ne eliminiše potpuno sposobnost povezivanja ličnih podataka sa fizičkim licem na koga se podaci odnose. Ovi podaci su još uvek lični podaci i na njih se odnose načela obrade ličnih podataka.

Prekogranična obrada ličnih podataka: Obrada ličnih podataka koja se vrši u kontekstu aktivnosti Kompanije rukovaoca ili obrađivača u više država EU gde su rukovalac ili obrađivač postavljeni u više država EU; ili obrada ličnih podataka koja se vrši u kontekstu aktivnosti jedne kompanije rukovaoca ili obrađivača u EU, ali koja značajno utiče ili će verovatno značajno uticati na lica u više od jedne države EU.

Nadzorno telo (*Supervisory Authority*): Nezavisno javno telo koje je uspostavljeno u državama članicama EU prema članu 51 EU GDPR i u Republici Srbiji prema Članu 73 Zakona - Poverenik.

4. Osnovna načela obrade podataka o ličnosti

Načela (principi) zaštite podataka opisuju osnovne odgovornosti organizacije koja rukuje podacima o ličnosti. Prema članu 4 tačka 8) Zakona rukovalac (kontrolor) „je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji samostalno ili zajedno sa drugima određuje svrhu i način obrade. Zakonom kojim se određuje svrha i način obrade, može se odrediti i rukovalac ili propisati uslovi za njegovo određivanje“.

4.1. Zakonitost, poštenje i transparentnost

Podaci o ličnosti moraju se skupljati i obrađivati zakonito, pošteno i transparentno u odnosu na lica na koje se podaci odnose (GDPR princip "zakonitosti, poštenja i transparentnosti"). Zakonita obrada je obrada koja se vrši u skladu sa ovim Zakonom, Član 5(1), odnosno drugim zakonom kojim se uređuje obrada.

4.2. Ograničenje namene

Podaci o ličnosti moraju se prikupljati u svrhe koje su konkretno određene, izričite, opravdane i zakonite i dalje se ne mogu obrađivati na način koji nije u skladu sa tim svrhama (na primer, profilisanje i marketing) ("ograničenje u odnosu na svrhu obrade", Zakon, član 5(2)).

4.3. Minimizacija podataka

Lični podaci skupljani, obrađivani i pohranjivani u Kompaniji moraju biti adekvatni, relevantni i ograničeni na minimalnu količinu koja je neophodna za namene za koje su skupljani, obrađivani i pohranjivani. Kompanija mora primeniti anonimizaciju ili pseudonimizaciju podataka o ličnosti ako postoji visok rizik za prava i slobode fizičkih lica i mogućnost da se smanji rizik za fizička lica.

4.4. Tačnost

Podaci o ličnosti skupljeni u Kompaniji moraju biti tačni i, gde je neophodno, ažurno održavani. Kompanija će preduzeti racionalne korake da se netačni lični podaci, imajući u vidu namenu za koju su skupljeni i obrađivani, blagovremeno izbrišu ili isprave (Zakon, član 5(4)).

4.5. Ograničen period čuvanja

Lični podaci će se čuvati u Kompaniji u obliku koji omogućava identifikaciju lica samo u roku koji je neophodan za ostvarivanje svrhe obrade ("ograničenje čuvanja", Zakon, član 5(5)).

4.6. Integritet, poverljivost i raspoloživost

Uzimajući u obzir poslednju tehnologiju i druge raspoložive mere zaštite podataka i informacija, troškove implementacije i verovatnoću i intenzitet rizika za lične podatke, Kompanija mora primeniti odgovarajuće tehničke i organizacione mere za obradu ličnih podataka na način koji osigurava odgovarajuću bezbednost ličnih podataka, uključujući raspoloživost kada su potrebni i zaštitu od slučajnog ili nezakonitog uništenja, gubitka, izmene, neovlašćenog pristupa ili otkrivanja (Zakon, član 5(6)).

4.7. Kontrolisana odgovornost

Direktor Kompanije kao rukovalac (kontrolor) podataka je odgovoran i sposoban da demonstrira usaglašenost sa gore opisanim načelima Zakona zaštite podataka o ličnosti.

5. Izgradnja sistema zaštite podataka u poslovnim aktivnostima Kompanije

Da bi demonstrirala usaglašenost sa načelima zaštite podataka o ličnosti Zakona, Kompanija će ugraditi sistem zaštite podataka u poslovne procese i aktivnosti.

5.1. Obaveštavanje fizičkog lica

Kompanija mora objaviti *Obaveštenje o privatnosti* na web sajtu Kompanije i napraviti link prema ovoj Politici. *Obaveštenje o privatnosti* treba da sadrži sve neophodne informacije koje se odnose na skupljanje podataka, aktivnosti obrade, vreme zadržavanja podataka, mere zaštite podataka, lokaciju obrade, odgovornosti itd. (videti sekciju 6.1 Politike).

5.2. Izbor i pristanak fizičkog lica

U poslovanju Kompanije fizička i pravna lica (lica na koja se podaci odnose) daju eksplicitno svoj pristanak za skupljanje i obradu njihovih ličnih podataka u zakonski uzajamno prihvaćenim i potpisanim komercijalnim ili nekomercijalnim ugovorima (videti 6.2 sekciju Politike) i ostalih komercijalnih ugovora.

5.3. Skupljanje podataka

Kompanija mora nastojati da skuplja što je manju moguću količinu ličnih podataka. Ako lične podatke u ime Kompanije skuplja treća strana Lice za zaštitu podataka o ličnosti, ili lice zaduženo za zaštitu podataka o ličnosti u Kompaniji, mora osigurati da se lični podaci skupljaju na zakonskoj osnovi.

5.4. Upotreba, zadržavanje i odlaganje podataka

Namene i metodi obrade, ograničeno pohranjivanje i zadržavanje ličnih podataka mora biti konzistentno sa informacijama sadržanim u *Obaveštenju o privatnosti*. Kompanija će održavavati tačnost, integritet, poverljivost, raspoloživost i relevantnost podataka o ličnosti kroz sve aktivnosti namenjene obrade. Adekvatni mehanizmi tehničke i organizacione zaštite projektovani su u Kompaniji da štite lične podatke od krađe, pogrešne upotrebe ili zloupotrebe i spreče proboj ličnih podataka. Direktor Kompanije je odgovoran za usaglašenost navedenu u ovoj sekciji:

1. Kopiranje ili dupliranje podataka nikada se ne sme vršiti bez znanja Direktora Kompanije, sa izuzetkom stvaranja rezervnih kopija, osim dok je neophodno za osiguranje namenjene obrade, kao i za regulatorno zadržavanje podataka.
2. Posle zaključivanja rada po ugovoru ili SLA (Service-level agreement), ili ranije po zahtevu Kompanije, a najkasnije po završetku ugovornih ili SLA obaveza, Kompanija će na zahtev prethodnog pristanka klijenta, izbrisati, ili šifrovati (anonimizovati) podatke i arhivirati zajedno sa ugovorima i SLA za čuvanje u zakonskom periodu (do 10 godina) ili po potrebi duže.
3. Dokumentacija koja je korišćena da demonstrira regularnu obradu podataka u skladu sa ugovormo i SLA, Kompanija će pohraniti i čuvati duže od perioda trajanja ugovora i SLA u skladu sa odgovarajućim zakonskim periodom zadržavanja.

5.5. Otkrivanje podataka trećim stranama

Kad god Kompanija koristi poverljivu treću stranu (dobavljača ili poslovnog partnera) da obrađuje podatke o ličnosti u njeno ime, Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili imenovano lice za poslove zaštite ličnih podataka, mora osigurati da će obrađivač obezbediti adekvatne tehničke i organizacione mere zaštite podataka o ličnosti koje su proporcionalne procenjenom riziku. Za ovu svrhu mogu se koristiti *Politika zaštite privatnosti treće strane* (dobavljača) i *usaglašen upitnik o zahtevima zaštite za treću stranu*.

Kompanija mora ugovorom zahtevati od treće strane (dobavljača ili poslovnog partnera) da obezbedi isti nivo zaštite privatnosti i bezbednosnih mera za zaštitu ličnih podataka. Dobavljač ili poslovni

partner moraju obrađivati lične podatke samo da ispune svoje ugovorne obaveze prema Kompaniji ili na osnovu instrukcije koja može sadržavati zakonske, legitimne i druge interese Kompanije i nikako za druge svrhe. Ako dobavljač obrađuje lične podatke zajedno sa nezavisnom trećom stranom od poverenja, Kompanija mora eksplicitno specificovati njihove odgovornosti, a treća strana dobavljača mora potpisati relevantan ugovor ili SLA ili drugi legalni obavezujući dokument, kao što je *Sporazum o obradi podataka sa dobavljačem*.

1. Dobavljač će osigurati da Kompanije može verifikovati usaglašenost sa obavezama dobavljača u skladu sa članom 26 Zakona. Dobavljač (na primer iz zemlje EU) će na zahtev Kompanije dostaviti neophodne informacije o tehničkoj i organizacionoj zaštiti podataka i, posebno, demonstrirati primenu tehničkih i organizacionih mera zaštite podataka. Dokaz o primeni ovih mera može se obezbediti usaglašavanjem sa kodeksom postupanja u skladu sa čl. 59 Zakona;
2. Sertifikatom usaglašenosti sa odobrenom procedurom sertifikacije prema Članu 61, Zakona;
3. Važećim sertifikatom o proveru, izveštajem ili delom izveštaja obezbeđenog od strane nezavisnog tela (na primer: Lica za zaštitu podataka o ličnosti, Odeljenja IT sektora za informacionu bezbednost, inspektora (proverivača) za proveru zaštite privatnosti podataka, ili proverivača sistema kvaliteta);
4. Odgovarajućim sertifikatom od strane internog ili nezavisnog tima za sertifikaciju informacione bezbednosti (na primer ISO/IEC 27001);
5. Gde je, u pojedinačnim slučajevima, neophodna provera i kontrola Kompanije ili proverivača kojeg Kompanije postavi, takva provera i kontrola mora se vršiti u radno vreme i bez interferencije sa operacijama dobavljača, na osnovu prethodnog obaveštenja i posmatranjem odgovarajućeg perioda na koji se obaveštenje odnosi. Dobavljač može takođe odrediti da je takva provera i kontrola predmet prethodnog obaveštenja, opservacije odgovarajućeg perioda za koji se obaveštenje daje i izvršavanje preduzetih mera poverljivosti za zaštitu podataka drugih kupaca ili dobavljača i poverljivosti implementiranih tehničkih i organizacionih mera i mera samozaštite. Dobavljač je ovlašćen da odbije proverivače koji su konkurencija dobavljaču;
6. Gde za Kompaniju inspekciju vrši nadzorni organ za zaštitu podataka o ličnosti ili drugi ovlašćeni organ sa statutarim kompetencijama, gornji paragraf 3 će se primeniti sa mogućnošću neophodnih izmena. Izvršavanje preduzetih mera zaštite poverljivosti neće se zahtevati, ako takvo nadzorno telo ima profesionalnu ili statutaru obavezu zaštite poverljivosti čije je kršenje predmet sankcija prema primenljivom krivičnom zakonu.

5.6. Prekogrančni prenos podataka o ličnosti

Pre prenosa ličnih podataka izvan evropske ekonomske zone (EEA) kao i iz Republike Srbije (Član 63, Zakona) moraju se koristiti adekvatne mere samozaštite obezbeđene u standardnom članu Ugovora, uključujući potpisivanje *Ugovor o prenosu podataka*, kako EU GDPR i Zakon zahtevaju, i u situacijama gde to drugi propisi zahtevaju, sa dobijenim ovlašćenjem lokalnog nadležnog tela za zaštitu podataka (*Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti u Srbiji*). Entitet koji prima lične podatke mora se usaglasiti sa skupom principa obrade ličnih podataka opisanih u proceduri *Prekogrančnog prenosa podataka koju propisuje Poverenik*.

Opšta načela prenosa podataka (Član 63, Zakona):

Svaki prenos ličnih podataka koji podležu obradi ili su namenjen za obradu posle prenosa u treću zemlju ili u neku međunarodnu organizaciju izvršiće se samo ako, podležu drugim odredbama (čl. 64, 65. i 67. ovog Zakona), ako su uslovi postavljeni u ovom poglavlju usaglašeni sa rukovaocem i obrađivačem, uključujući i za dalji prenos ličnih podataka iz jedne treće zemlje ili međunarodne organizacije u drugu treću zemlju ili međunarodnu organizaciju. Sve odredbe u ovom poglavlju biće primenjene da bi se osigurao nivo zaštite fizičkih lica zagarantovan Zakonom. Rukovalac je odgovoran da vodi evidenciju o prenosu podataka o ličnosti u druge države ili međunarodne organizacije (Član 47 tačka 5) Zakona), uključujući i naziv druge države ili međunarodne organizacije, kao i dokumente o primeni mera zaštite ako se podaci prenose u skladu sa članom 69. stav 2. ovog Zakona.

Prenos podataka podleže odgovarajućim merama samozaštite (Član 64 Zakona):

1. U odsustvu odluke prema članu 64 tačka 3) Zakona, neki rukovalac ili obrađivač može preneti lične podatke u neku treću zemlju ili neku međunarodnu organizaciju, samo ako je kontrolor ili obrađivač obezbedio odgovarajuće mere samozaštite (Član 65 Zakona), i pod uslovom da su raspoložive mere koje nameću prava lica na koja se podaci odnose i efektivni pravni lek za otklanjanje posledica.
2. Odgovarajuće mere samozaštite navedene u paragrafu 1 mogu se obezbediti, bez zahteva bilo kojeg specifičnog ovlašćenja, od nadzornog organa, sa:
 - (a) Zakonskim obavezujućim i instrumentom koji nameće obavezu izvršavanja sa javnom vlasti ili nadležnim telom;
 - (b) Obavezujućim organizacionim pravilima za evidenciju radnji obrade u skladu sa članom 47 Zakona;
 - (c) Standardnim klauzulama zaštite podataka usvojenim od strane EU Komisije u skladu sa procedurom ispitivanja navedenom u Članu 93(2) GDPR i Članu 50, Zakona;
 - (d) Standardnim klauzulama zaštite podataka usvojenim od nadzornog organa i odobrenog od EU Komisije prema Članu 93(2) GDPR i Članu 51 Zakona;
 - (e) Odobrenim kodom kontrola zaštite prema Članu 59, Zakona zajedno sa obavezujućim i nametnutim angažovanjem rukovaoca i obrađivača u trećoj zemlji za primenu adekvatnih mera samozaštite, uključujući zaštitu prava vlasnika ličnih podataka; ili
 - (f) Odobren mehanizam sertifikacije prema Članu 61 Zakona zajedno sa obavezujućim i nametnutim angažovanjem rukovaoca i obrađivača u trećoj zemlji za primenu odgovarajućih mera samozaštite, uključujući zaštitu prava fizičkih lica.

5.7. Prava pristupa fizičkog lica podacima

Kada radi kao rukovalac (kontrolor) podataka, Direktor Kompanije je odgovoran da obezbedi licu na koje se podaci odnose pogodan mehanizam za pristup koji mu omogućava da pristupi svojim ličnim podacima i dozvoli mu da ažurira, ispravi, izbriše ili prenese svoje podatke o ličnosti, ako odgovara ili se zahteva po zakonu. Mehanizam za pristup fizičkih lica na koje se podaci o ličnosti odnose biće detaljnije opisan u *Proceduri za zahtev fizičkih lica za pristup podacima* (koju propisuje Poverenik) i obezbeđen uz manuelnu pomoć administratora IKT sistema Kompanije.

5.8. Prenosivost podataka o ličnosti

Na pisani zahtev lica na koje se podaci odnose, Kompanija će besplatno dostaviti kopiju podataka koje je dobila od lica, u struktuiranom formatu, ili je preneti drugom rukovaocu. Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti će takav zahtev obraditi u roku od mesec dana od dana podnošenja pisanog zahteva, ako zahtev nije prekomeran (svakodnevan) i ako ne utiče na prava i podatke o ličnosti drugih lica.

5.9. Pravo na zaborav (brisanje podataka)

Fizičko lice na koje se podaci odnose može zahtevati brisanje svojih ličnih podataka (Čl. 30, Zakona). Kada Kompanija radi kao rukovalac, Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti preduzeće neophodne akcije (uključujući i tehničke mere) da o zahtevu informiše sve treće strane koje koriste ili obrađuju podatke i u razumnom roku (8 do 16 dana) izbriše zahtevane podatke.

5.10. Odgovornost i nadoknada štete

U slučaju prigovora ili nanete štete za prava i slobode fizičkih lica, Kompanija i klijent (dobavljač, partner) će biti odgovorni licu na koje se podaci odnose, u skladu sa Zakonom (Članovi 82 do 86, Zakona).

6. Smernice za poštenu obradu podataka o ličnosti

Podaci o ličnosti se u Kompaniji moraju obrađivati samo kada su eksplicitno ovlašćeni od Lica za zaštitu podataka o ličnosti ili lica imenovanog za poslove zaštite podataka u Kompaniji i odobreni od Direktora Kompanije kao rukovaoca podataka.

Kompanija mora da proceni i odluči da li da izvrši *Procenu uticaja obrade na zaštitu podataka* – DPIA (*Data Protection Impact Assessment*) za svaku aktivnost obrade u skladu sa smernicama (Član 54, Zakona).

6.1. Obaveštenje o privatnosti za fizička lica

U vreme skupljanja ili pre skupljanja podataka o ličnosti za svaku vrstu aktivnosti obrade, uključujući, ali se ne ograničavajući na kupovinu i prodaju roba, usluge ili markentiške aktivnosti, Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti je odgovorno da propisno obavesti lica na koje se podaci odnose o sledećem: *vrsti skupljenih podataka o ličnosti, namenama obrade, metodama obrade, pravima lica na koje se podaci odnose, periodu zadržavanja, potencijalnom međunarodnom prenosu podataka, deljenju podataka sa trećim stranama i merama Kompanije za zaštitu podataka o ličnosti*. Ove informacije se obezbeđuju kroz dokument Obaveštenje o privatnosti (*Privacy Notice*).

Ako Kompanija ima višestruke i različite aktivnosti obrade i obrađuje različite vrste podataka o ličnosti, treba izraditi različita Obaveštenja o privatnosti, zavisno od vrsta obrade podataka i kategorija podataka (na primer, jedno za namenu slanja poštom, a drugo za slanje špedicijom, gde se razlikuju aktivnosti obrade).

Ako se podaci o ličnosti dele sa trećom stranom, Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti Kompanije mora osigurati da je lice na koje se podaci odnose obavешteno o tome kroz Obaveštenje o privatnosti.

Kada se lični podaci prenose u treću zemlju prema *Politici prekograničnog prenosa* i Zakonu, u Obaveštenju o privatnost treba jasno navesti državu u koju se podaci prenose i entitet kojem se podaci prenose.

6.2. Dobijanje pristanka

Kad god je obrada ličnih podataka zasnovana na pristanku fizičkog lica, ili na drugom zakonskom osnovu, *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti u Kompaniji je odgovorno za evidentiranje i održavanje zapisa o tom pristanku, informisanje fizičkih lica, obezbeđivanje opcije za dostavljanje pristanka, i osiguranje da njihov pristanak (kad god se pristanak za obradu daje na zakonskoj osnovi) može biti u svako vreme povučen, na osnovu pisanog zahteva.

Kada se skupljaju podaci o deci ispod 15 godina starosti, *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti mora osigurati da roditelj (staralac) deteta, dobije *Formular za roditeljski pristanak* koji propisuje Nadzorno telo (Poverenik) (Član 16, Zakona). Rukovalac mora preduzeti razumne mere u cilju utvrđivanja da li je pristanak dao roditelj koji vrši roditeljsko pravo, odnosno drugi zakonski zastupnik maloletnog lica, uzimajući u obzir dostupne tehnologije.

Kada se zahteva korekcija, dopuna ili uništavanje zapisa podataka o ličnosti, *Lice za zaštitu podataka o ličnosti*, ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti osiguraće da se ovi zahtevi izvrše u razumnom vremenu, registruju i čuvaju logovi zapisa o zahtevima.

Podaci o ličnosti se u Kompaniji obrađuju samo za namene za koje su originalno skupljeni. U slučaju da Kompanija želi obrađivati podatke za drugu namenu, Kompanija će tražiti eksplicitan pristanak od lica na koje se podaci odnose u jasnom i konciznom pisanom formatu. Svaki takav zahtev će uključivati originalnu namenu(e) za koju su se podaci skupljali, novu ili dodatnu namenu(e) obrade, kao i razlog za promenu namene(a) obrade. *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti u Kompaniji odgovorno je za usaglašenost sa pravilima u ovoj sekciji.

Metod skupljanja podataka o ličnosti u Kompaniji usaglašen je i biće usaglašavan ubuduće sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, dobrom praksom i standardima zaštite podataka i informacija. *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti je odgovorno za kreiranje i održavanje *Registra obaveštenja o privatnosti*.

7. Organizacija i odgovornosti

Odgovornost za osiguranje odgovarajuće obrade podataka o ličnosti je svakog ko radi za ili sa Kompanijom i ima pristup podacima o ličnosti koje Kompanija obrađuje.

Ključne odgovornosti za obradu podataka o ličnosti u Kompaniji imaju sledeće organizacione uloge:

Direktor Kompanije: Odobrava opštu strategiju Kompanije i donosi odluke o skupljanju, obradi i zaštiti podataka o ličnosti klijenata u Kompaniji, radi kao rukovalac aktivnosti obrade, određuje namenu obrade, organizuje i vodi evidenciju o aktivnostima obrade podataka o ličnosti u Kompaniji (Član 47(5) Zakona).

Lice za zaštitu podataka o ličnosti ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti: Odgovorno je za menadžment programa za zaštitu podataka o ličnosti, za razvoj i promociju politike zaštite privatnosti krajnjim korisnicima i za druge aktivnosti definisane u opisu poslova Lica za zaštitu podataka o ličnosti (Članovi 56, 57 i 58 Zakona);

Pravnik Kompanije: Monitoriše i analizira zakone o zaštiti podataka o ličnosti, prati promene zakonskih regulativa, razvija zahteve za usaglašenost i pomaže sektorima Kompanije u dostizanju ciljeva *Politike zaštite privatnosti*.

IT sektor Kompanije:

- Odgovoran je da osigura da svi sistemi, servisi i oprema koja se koristi za obradu i pohranjivanje podataka o ličnosti dostignu prihvatljive standarde informacione bezbednosti i zaštite podataka o ličnosti.
- Izvršava regularne provere i skeniranja da osigura da tehničke mere zaštite hardvera i softvera, i organizacione mere funkcionišu propisno.

Marketing menadžer:

- Odgovoran je za odobravanje svakog saopštenja o zaštiti podataka o ličnosti koje se prilaže uz komunikaciona sredstva kao što su e-mail, faks poruke i pisma.
- Odgovara na svaki upitnik o zaštiti podataka od strane novinara ili drugih medija.
- Gde je neophodno, radi sa *Licem za zaštitu podataka o ličnosti* ili licem imenovanim za poslove zaštite podataka o ličnosti, da osigura marketing i da usaglasi inicijative za promociju Kompanije sa principima zaštite podataka.

Menadžer ljudskih resursa:

- Odgovoran je za podizanje svesti svih zaposlenih o zaštiti podataka o ličnosti klijenata.
- Organizuje obuku zaposlenih o zaštiti podataka o ličnosti i razvoj svesti zaposlenih koji rade sa podacima o ličnosti.
- Osigurava zaštitu podataka o ličnosti od trenutka prijema do arhiviranja (*s kraja na kraj*) i da se podaci o ličnosti zaposlenih i klijenata obrađuju na osnovu legitimnih, neophodnih i poslovnih potreba zaposlenih i klijenata.

Menadžer za nabavku: Odgovoran je za prenos odgovornosti o podacima o ličnosti Kompanije dobavljaču i poboljšanje svesti dobavljača o zaštiti podataka o ličnosti, kao i za prosleđivanje zahteva za podatke o ličnosti trećoj strani koju dobavljač koristi. Organizaciona jedinica za nabavku zadržava pravo da proveri bezbednosne kapacitete dobavljača i treće strane.

Menadžer za prodaju: Odgovoran je za prenos odgovornosti za zaštitu podataka o ličnosti Kompanije kupcu i poboljšanje svesti kupaca o zaštiti podataka o ličnosti, kao i za prosleđivanje zahteva za zaštitu podataka o ličnosti trećoj strani.

8. Smernice za uspostavljanje vodećeg nadzornog tela

8.1. Neophodnost uspostavljanja vodećeg nadzornog tela

Identifikovanje vodećeg nadzornog tela (*Supervisory Authority*) za zaštitu podataka o ličnosti (Poverenik), važno je samo ako Kompanija vrši prekograničnu obradu ličnih podataka.

Prekogranična obrada podataka se vrši, ako:

1. *obradu ličnih podataka vrši podružnica (predstavništvo) Kompanije sa sedištem u drugoj državi članici EU; ili*

2. se obrada podataka o ličnosti vrši u jedinom sedištu Kompanije u EU, ali koja suštinski utiče ili je verovatno da će suštinski uticati na fizička lica u više od jedne članice EU.

8.2. Glavno sedište Kompanije i vodeće nadzorno telo

8.2.1. Glavno sedište rukovaoca podataka o ličnosti

Direktor Kompanije treba da identifikuje glavno sedište, koje je obično administrativno sedište uprave Kompanije, gde se donose strateške odluke, tako da se može odrediti vodeće nadzorno telo.

Ako predstavništvo ili društvo Kompanije, locirano u nekoj članici EU postane rukovalac i obrađivač i ako obrađuje nezavisno podatke o ličnosti građana EU na serveru u svom sedištu i ako na taj način odlučuje o prekograničnim aktivnostima obrade i prenosu podataka u glavno sedište Kompanije (Srbiju), samo tada treba da imenuje jedno vodeće nadzorno telo u toj državi EU.

8.2.2. Glavno sedište obrađivača podataka o ličnosti

Kada Kompanija radi i kao obrađivač podataka o ličnosti, onda će glavno sedište biti mesto centralne administracije u EU. U slučaju da mesto centralne administracije nije locirano u EU, glavno sedište biće sedište u Srbiji gde se vrše glavne aktivnosti obrade.

8.2.3. Glavno sedište rukovaoca i obrađivača podataka kompanije koja nema sedište u EU

Ako Kompanija nema glavno sedište u EU, a ima podružnicu, društvo ili predstavništvo u EU koje obrađuje podatke o ličnosti na serveru smeštenom u EU, onda je nadležno lokalno nadzorno telo iz države članice EU u kojoj podružnica, društvo ili predstavništvo ima sedište. Ako podružnica ili predstavništvo Kompanije smešteno u EU, obrađuje podatke o ličnosti samo *online* na serveru smeštenom u glavnom sedištu Kompanije, onda je nadležno nadzorno telo za glavno sedište Kompanije iz Srbije (Poverenik).

9. Odgovor na incident povrede podataka o ličnosti

Kada Kompanija, tj. *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti, uoči ili posumnja, ili identifikuje incident stvarne povrede ličnih podataka, mora da preduzme internu proveru, spreči širenje incidenta i zahteva blagovremene mere oporavka sistema zaštite, u skladu sa ovom *Politikom*. Gde postoji rizik, posebno visok rizik za prava i slobode lica na koja se podaci odnose, Kompanija (tj. *Lice za zaštitu podataka o ličnosti* ili lice imenovano za poslove zaštite podataka o ličnosti) će obavestiti nadležno nadzorno telo (Poverenika) i Nacionalni CERT bez odlaganja, a najkasnije u roku od 72 sata, a u najkraćem mogućem roku vlasnike podataka (do 15 dana).

10. Provera i odgovornost

Kompanija će nastojati da proverava kvalitet implementacije ove Politike, da unapređuje tehnike i organizacione mere zaštite i kontrole podataka o ličnosti klijenata.

Svaki zaposleni u Kompaniji, koji obrađuje podatke o ličnosti moraju biti upoznati i obučeni o podacima o ličnosti, o sistemima kontrole i načinu prikupljanja i obrade, zakonskim propisima i odgovornostima koje proizilaze Zakone. Ako zaposleni u Kompaniji povredi prava i slobode lica na koje se podaci odnose, prema ovoj Politici, biće podvrgnut disciplinskim, prekršajnim ili krivičnim merama, zavisno od nanete štete poslovnom sistemu Kompanije.

11. Konflikt zakona

Ova Politika je namenjena da se Kompanija usaglasi sa zakonima i regulativama države u kojoj je sedište Kompanije. U slučaju bilo kojeg konflikta između ove Politike i primenljivih zakona i regulativa države u kojoj je glavno sedište Kompanije, važiće lokalni zakoni i regulative.

11.1. Obaveza informisanja, obavezna pisana dokumenata, izbor zakona

1. Ako su lični podaci klijenata u Kompaniji predmet pretrage i privremenog oduzimanja (npr. u slučaju incidenta i digitalne forenzičke istrage), konfiskovanja u toku bankrotstva ili procedure nesolventnosti, ili sličnih događaja ili mera treće strane dok je pod kontrolom Kompanije, Kompanija će obavestiti klijenta o takvim akcijama bez ikakvog odlaganja.
2. Kompanija će obavestiti bez kašnjenja sve zainteresovane strane o tim akcijama i to, da je bilo koji pogođen podatak samo u vlasništvu i zoni odgovornosti Kompanije, da je podatak na raspolaganju jedino Kompaniji, i da je Kompanija odgovorno telo u smislu zahteva Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
3. Trajanje saopštenja ove Politike odgovaju trajanju komercijalnih ugovora, SLA i ostalih ugovora koje Kompanija zaključuje van svoje redovne delatnosti, a za potrebe obavljanja redovnih delatnosti.
4. Nije dozvoljena izmena ove sekcije Politike i/ili bilo koje njene komponente, uključujući, ali se ne ograničavajući, na predstavnike i upozorenja klijenata. Ako postoji neka izmena biće validna i obavezujuća sve dok je u pisanoj mašinski čitljivoj (tekstualnoj) formi.
5. U slučaju bilo kojeg sukoba propisa, Zakon o zaštiti podataka o ličnosti će imati prednost nad zahtevima ove Politike. Gde individualni zahtevi sekcija ove politike nisu validni ili primenljivi, to neće uticati na validnost i primenljivost drugih zahteva ove Politike.
6. Politika se usaglašava sa zakonima Republike Srbije. Samo nadležni sudovi u Republici Srbiji će imati jurisdikciju u odnosu na bilo koji nespornost, kontraverznost ili potraživanje u vezi prava i sloboda fizičkih lica na koja se podaci odnose, ili svakog sledećeg aneksa ugovora sa klijentima, uključujući, bez ograničavanja, njegova formiranja, validaciju, obavezujući efekat, interpretaciju, izvršavanje, povredu ili ukidanje, kao i ne ugovorne zahteve.

11.2. Obaveze dobavljača prema Kompaniji

Adekvatne tehničke i organizacione mere (Prilog 1), koje Kompanija primenjuje za zaštitu podataka o ličnosti, podložne su tehničkom progresu i daljem razvoju. U tom smislu, Kompaniji je dozvoljeno da implementira alternativne adekvatne mere zaštite podataka o ličnosti, pri čemu nivo bezbednosti definisanih mera zaštite ne sme biti smanjen, a bitne promene moraju biti dokumentovane.

Kompanija će u ugovoru ili SLA tražiti od klijenata (dobavljača i partnera), da primenjuju adekvatne tehničke i organizacione mere zaštite podataka o ličnosti koje u ugovorima i SLA, ili aneksima ugovora i SLA, dobiju od Kompanije:

1. Klijent će podržati Kompaniju/Rukovaoca u ispunjavanju prava i prigovora fizičkih lica prema *Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti* i u skladu sa ovom Politikom.
2. Klijent će dalje podržati Kompaniju/ Rukovaoca u usaglašavanju sa obavezama koje se odnose na zaštitu podataka o ličnosti, zahteve za izveštavanje o povredama podataka o ličnosti, procenu uticaja obrade podataka na zaštitu podataka o ličnosti i na prethodne konsultacije sa nadležnim nadzornim telima, što uključuje:
 - 1) Osiguranje odgovarajućeg nivoa zaštite podataka o ličnosti dobijenih od Kompanije, kroz adekvatne tehničke i organizacione mere zaštite koje uzimaju u obzir okolnosti i namenu obrade, procenjuju verovatnoću i intenzitet potencijalne povrede zakona i načela zaštite podataka zbog bezbednosnih ranjivosti, i omogućavaju trenutnu detekciju relevantnih događaja povreda.
 - 2) Obavezu trenutnog izveštavanja Kompanije o povredi podataka o ličnosti.
 - 3) Dužnost pružanja pomoći Kompaniji u vezi sa obavezama Kompanije da obezbedi informacije koje se odnose na fizička lica i da trenutno dostavlja Kompaniji takve informacije.
 - 4) Podršku Kompaniji sa procenom uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti.
 - 5) Podršku Kompaniji sa prethodnom konsultacijom nadzornog organa.
 - 6) Klijent (dobavljač, partner) garantuje da će svim zaposlenim uključenim u ugovor o obradi podataka o ličnosti Kompanije, kao i drugim takvim licima koja mogu biti uključena u Ugovor o obradi podataka sa Kompanijom, u okviru obima odgovornosti klijenta, biti zabranjeno da obrađuju podatke izvan obima obrade datog instrukcijama Kompanije. Dalje, klijent garantuje

da će svako lice koje obrađuje podatke u ime rukovaoca preduzeti mere za čuvanje tajnosti ili sprovoditi statutaru obavezu za čuvanje tajnosti. Sve obaveze za čuvanje tajnosti treba da ostanu na snazi i po prekidu ili isteku Ugovora o obradi podataka Kompanije.

- 7) Klijent (dobavljač, partner) će blagovremeno obavestiti kontaktnu osobu u Kompaniji o svakom pitanju koje se odnosi na zaštitu podataka koji proističu iz Ugovora/Sporazuma sa Kompanijom.

Ako fizička lica podnesu bilo koji zahtev protiv Kompanije u skladu sa Čl. 82 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, klijent (dobavljač, partner) će podržati Kompaniju u odbrani protiv takvih zahteva, gde je moguće i opravdano.

12. Menadžment održavanja zapisa politike

Ime zapisa	Lokacija skladištenja	Lice odgovorno za skladištenje	Kontrole za zaštitu zapisa	Vreme čuvanja
<i>Formular pristanka vlasnika podataka</i>	(specifikovati folder u bazi podataka IKT sistema)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	10 godina
<i>Formular za povlačenje pristanka lica čiji se podaci obrađuju</i>	(specifikovati folder u bazi podataka IKT sistema)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	10 godina

<i>Formular za roditeljski pristanak</i>	(specifikovati folder u bazi podataka IKT sistema)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	10 godina
<i>Formular za povlačenje roditeljskog pristanka</i>	(specifikovati folder u bazi podataka IKT sistema)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	10 godina
<i>Ugovor o prenosu podataka o ličnostima</i>	(specifikovati folder u Intranetu Kompanije)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	5 godina od prestanka važnosti Sporazuma

<i>Registar obaveštenja o privatnosti</i>	(specifikovati folder u Intranetu Kompanije)	Lice za zaštitu podataka o ličnosti	Samo ovlašćeno lice može pristupiti formularu	Permanentno
---	--	-------------------------------------	---	-------------

13. Validacija i menadžment dokumenta

Validaciju ove politike vrše vlasnik (staratelj) ove politike, Lice za zaštitu podataka o ličnosti i Direktor koji mora kontrolisati i proveravati primenu politike o zaštiti privatnosti, a Lice za zaštitu podataka o ličnosti po potrebi i ažurirati dokument najmanje jedanput godišnje.

Ova politika stupa na snagu danom potpisivanja: 28.03.2023. godine

Predsednik Kompanije

Prilog 1. TEHNIČKE I ORGANIZACIONE MERE ZAŠTITE AKTIVNOSTI OBRADE PODATAKA O LIČNOSTI

Zaštita poverljivosti aktivnosti obrade podataka o ličnosti	
<i>Obrada podataka</i>	<i>Kontrola zaštite aktivnosti obrade</i>
Fizički pristup prostorijama za obradu podataka	Ključevi, sistemi zaštite prostorija, i/ili obezbeđenje na ulazu, alarmni sistemi, video nadzor.
Elektronski pristup sistemima za obradu i pohranjivanje podataka	Bezbedna lozinka, mehanizam za automatsko blokiranje/zaključavanje, dvokratna autentifikacija, šifrovanje nosača podataka/medija za pohranjivanje.
Pristup fizičkog lica za čitanja, kopiranja, izmene ili brisanja podataka u IS Kompanije	Koncept autorizacije prava pristupa fizičkog lica na koje se podaci odnose IKT sistemu Kompanije na bazi potrebe i analize rizika događaja sistemskog pristupa i davanje pristupa uz manuelnu pomoć administratora sistema Kompanije.

Izolovana obrada podataka	Sistemi za podršku više klijenata.
Proces obrade podataka o ličnosti	Pseudonimizacija: Obrada podataka o ličnosti na takav način/metod da se podaci ne mogu povezati sa specifičnim licem bez pomoći dodatnih informacija, pod uslovom da su ove informacije skladištene odvojeno i predmet su odgovarajućih tehničkih i organizacioneih mera zaštite.
Zaštita integriteta aktivnosti obrade podataka o ličnosti	
Prenos podataka o ličnosti	Adekvatne tehničke mere zaštite koje uključuju šifrovanje, VPN veze, digitalni potpis za zaštitu od neovlašćenog čitanja, kopiranja i izmena ili brisanja podataka u prenosu.
Tačnosti unosa podataka o ličnosti	Kontrola logovanja i dokument menadžment sistema.
Zaštita raspoloživost i otpornosti ličnih podataka	
Kontrola raspoloživosti i sprečavanje slučajne ili namerne destrukcije ili gubitka podataka o ličnosti	Strategija bekapovanja (<i>online/offline; onsite/offsite</i>), UPS sitem, antivirusna zaštita, <i>firewwal</i> , procedura za izveštavanje i plan vanrednih događaja.
Brz oporavak posle incidenta	Iz sistema za bekapovanje, oporavak izbrisanih podataka alatima i tehnikama digitalne forenzike.
Organizacione mere zaštite	
Procedure za regularno testiranje, procenu i evaluaciju	

Menadžment zaštite privatnosti	Politika zaštite privatnosti, Registar aktivnosti obrade
Menadžment odgovora na incident	Politika upravljanja incidentom, Procedura prvog odgovora na incident
Podrazumevana i ugrađena zaštita podataka o ličnosti	Implementirana <i>pseudonimizacija</i> i <i>minimizacija</i> vidljivosti podataka o ličnosti za implementaciju načela zaštite podataka o ličnosti, integracija neophodnih mera zaštite (ISMS, Zakon) u procese obrade. Ova kontrola se odnosi na količinu skupljanja podataka, obim obrade, period skladištenja i pristup podacima o ličnosti, Osigurati da podrazumevano podaci o ličnosti nisu dostupni fizičkim licima bez intervencije čoveka za neki neodređen broj lica koji traže pristup svojim podacima, pa je manuelna pomoć administratora neophodna.
Kontrola porudžbina, ugovora ili sporazuma od rizika obrade podataka o ličnosti Kompanije kod treće strane (dobavljač, partner)	Odgovarajuća instrukcija Kompanije za adekvatne tehničke i organizacione mere zaštite, jasan i nedvosmislen ugovor/sporazum, menadžement formalne porudžbine.